

Materijal br. 6

Opis: Ulomak iz pisma datiranog 26. prosinca 1863. Jozefa Kostlana nastanjenog u Iowu, u SAD-u u kojem rođacima u Bohemiji (dijelu današnje Češke Republike) opisuje svoje putovanje

Na našem je brodu bilo više od četiristo duša. Drugoga dana našeg putovanja brod se počeo neugodno ljuljati pa nismo mogli zaspati, više od polovice nas gušilo se ili vraćalo. Posada, ili mornari, pribijali su i vezivali sanduke s prtljagom za stupove kako se ne bi prevrnuli u more. Tek smo tada shvatili da najgore tek slijedi, ali, Bogu hvala, putovanje je proteklo dobro. Dan-dva bilo bi teško, ali potom bi se stanje smirilo.

Tako je bilo dva i pol tjedna, a nakon toga je bilo dobro sve do kraja. Zbog slabog želuca i slabe građe imao sam tegobe tri i pol tjedna. Nisam mogao ni jesti, a čim bih podigao glavu počelo mi se vrtjeti, a u želucu bi mi bilo muka. Naposljetku sam se privikao i hrana mi je ponovno postala ukusna. Franceku je također bilo loše, ali ne tako dugo. Anna i Krystýna četiri su se dana osjećale loše, ali barem nisu vraćale niti im je bilo slabo. Jozefek i Anička stalno su vraćali. Tako je na brodu. Vladaju strah, smrad, žeđ i glad.

Izvor: Znanstveni centar za istraživanje povijesti migracija, Sveučilište u Minnesoti

Opis: Ulomak iz pisma datiranog 24. travnja 1891. Marcianne Dwiatkowske nastanjene u Philadelphiji, u SAD-u u kojem kćeri u Poljskoj daje upute o putovanju u SAD

Draga kćeri, za putovanje nemoj kupovati arak. Kupi samo posuđe, mali lonac i šalicu. Kada stigneš u Hamburg, agenti će od tebe tražiti mnogo novca. Čak i ako ga imaš, nemoj im ga dati. Reci da ti je majka unaprijed platila kartu. Ako ne posustanu, nemoj im platiti više od dvije marke. Nikome nemoj reći koliko ti je novca ostalo. Ponesi svu odjeću koju možeš, čak i običnu maramu. Sve će ti dobro doći na brodu. Nemoj na sebi nositi novu odjeću jer će ti trebati u Americi baš kao što ti je trebala u Poljskoj. Draga kćeri, ako si prodala perinu, ali ne i jastuke, ponesi ih sa sobom. Kupi cipele s dugmadi. Ako imaš dobre cipele, nemoj kupovati nove. Ne brini oko novca. Poslala sam ti nešto novca uz kartu za parobrod u Karpinsku, u Golubu. Dobit ćeš 24 marke i to će ti biti dovoljno. Draga kćeri, neka Bog bude uz tebe na ovom putovanju, ispovijedi se jer je putovanje strahovito. Putovat ćeš nekoliko tisuća milja vodom, ali ne boj se. Neka Bog uvijek bude u tvome srcu i On će te sigurno dovesti k meni. Majka

Izvor: Udruga za očuvanje nasljeđa u području grada Johnstowna

KUĆA EUROPSKE POVIJESTI

Opis: Ulomak iz pisma datiranog 10. veljače 1891. Juliana Kszeszowskog u kojem prijatelju u Poljskoj opisuje rad u SAD-u

Ovdje radnike biraju kao što u domovini na tržnici biraju stoku ili kao što to čine u vojsci. Glavno je da si snažan i zdrav. Tako se odnose prema ljudima. Ako je čovjek snažan, mlad, zdrav i marljiv, može zaraditi sto rubalja mjesečno. No mora znati govoriti američki. U Poljskoj ćeš cijelo ljeto raditi za pola rublja, dok ćeš ovdje brže zaraditi više. Ovdje se ne mogu brzo ostvariti ciljevi bez znanja jezika. To je važno za sve. No ako netko želi, i može si to priuštiti, neka ga ne bude strah doći. Mora biti snažan i pun energije, živjeti u dobrom naselju, imati dobru adresu i prijatelja da mu ne bude kako je meni bilo. Amerika je najbogatija zemlja [na svijetu], ali sve je njezino bogatstvo u zemlji. Zato je rad [ovdje] naporan. Ipak, svatko može doći bez oklijevanja i zaraditi brže nego u Poljskoj. Julian

Izvor: [Udruga za očuvanje nasljeđa u području grada Johnstowna](#)

Opis: Ulomak iz pisma datiranog 4. travnja 1938. koje je Finkinja Saimi, nastanjena u Ohiju, u SAD-u napisala sestri u Finskoj

Draga sestro,

mnogo sam puta uzela olovku u ruke i sjela pred komad papira kako bih ti odgovorila na pismo, ali nisam smogla snage. Oči bi mi se zamaglile od suza i nisam mogla pisati. Majčina me smrt zatekla, iako smo to i priželjkivali. Majka počiva kod dragoga Boga. Mnogo mi je puta bilo teško zbog toga što nije mogla naći spokoj čak ni na sutonu svoga života. Stalno je radila i do samog je kraja bila u potpunosti prisebna. Bila je tako snažna. Draga sestro, tako sam ti zahvalna što si bila uz majku u zadnjim trenucima. To je veličanstven čin! Zahvalna sam i svojim sestrama Mari i Selmi. Nevaljala sam, nisam majci često pisala, iako je nisam zaboravila. No pretpostavljam da ste imali puno posla u kući. Majka nije znala čitati. Tko bi joj uopće pročitao moja pisma? Nadam se da mi nije zamjerila. Ako je u Peräkoskiju ostao neki maleni predmet koji je majka izradila ili koji joj je pripadao, možeš li ga sačuvati kako bih ga imala u spomen na nju? Slabog sam zdravlja. Liječnik kaže da imam čireve. likka je izgubio prst u pilani. Prstenjak desne ruke otpao mu je poput češera. Zapeo je među teškim deblima. Tri tjedna ne smije raditi. Kako je otac? Prenesi mu naše pozdrave i nadu da će napustiti ovaj svijet s vjerom u Isusa. Pozdravljam te, draga sestro. Bog te blagoslovio.

Izvor: [Sveučilište u Minnesoti](#)

- Koje su glavne teme/brige opisane u pismima?
- Koji se dojam stiče o životu migranata na kraju 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća na temelju ovih pisama?
- Možete li utvrditi sličnosti i razlike između iskustava današnjih i tadašnjih migranata?

